

Oversigt over Plantesygdomme.

235. — Juli 1939.

Der er for Juli Maaned indkommet Beretninger fra 76 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 701 Forespørgsler.

Temperaturen laa i Maanedens første Halvdel omkring Normalen eller lidt under denne, men steg derefter og laa fra d. 15. og Maanedens ud 1 à 2° C over Normalen — en Stigning, der varede ved Maanedens Udgang.

Nedbøren blev for Landet som Helhed 89 mm eller ca. 40 pCt. over Normalen, men Nedbørsmængderne faldt meget uens. De største Mængder maalttes i Jylland, hvor de forskellige Egne til og med d. 29. fik følgende Nedbør i mm med Juli Normal i Parantes: Vendsyssel 116 (63), Vestlige Jylland 96 (59), Midt-Jylland 125 (65), Østlige Jylland 93 (63), Sydlige Jylland 111 (63) og Sønderjylland 105 (71). Nedbøren blev i alle Egne stor og udgjorde fra 48 (Sønderjylland) til 92 pCt. (Midt-Jylland) mere end Normalen, men medens Vendsyssel for Maanederne Maj, Juni og Juli har faaet 43 mm over Normalen, mangler det sydlige Jylland og Sønderjylland for dette Tidsrum henholdsvis 12 og 27 mm i Normalnedbør. Fyn og Midt- og Vestsjælland fik i Juli henholdsvis 14 (60) og 76 (60) mm, hvorimod N.Ø.Sjælland, S.Ø.Sjælland og Møn, og Lolland-Falster fik 14, 13 og 3 mm under og Bornholm 2 mm over Normalen. De største Nedbørsmængder faldt i Tiden fra d. 1. til d. 22.

Julireggen bødede meget paa Junitørken, især i Roer og Græsmarker, der hurtigt kom i stærk Vækst. I de Egne, hvor Tørken var mest følelig, satte Regnen ny Vækst i Vaarsæden, og Tvemodenhed blev almindelig. Dennes Omfang er i det sydlige Jylland og Sønderjylland ofte saa stort, at de grønne Pletter sammenlagt udgør omtrent Halvdelen af Marken, medens Planterne paa den øvrige Halvdel er modne. Byg og Havre vil paa saadanne Steder give en lille Afgrøde af ringe Kvalitet.

KORN.

Goldfodsyge fremkaldt af Hvededræbersvamp (*Ophiobolus graminis*) er omtalt hos Hvede i 32 Beretninger, heraf i de 14 med stærke Angreb. Disse forekommer især paa mindre god Hvedejord, hvor der som Vintersæd burde dyrkes Rug (Nørgaard Pedersen, Rønde; Fr. Nielsen, Haderslev; H. Mose Hansen, Odense); ogsaa i Marsken er set stærke Angreb, hvor Tørvelaget var forholdsvis dybt (V. Nielsen, Højer) og paa udrænet Jord (P. Rasmussen, Aabenraa). Stærke Angreb er endvidere hyppige i Sædsifter med Forfrugt, der virker fremmede paa Sygdommen, af hvilke navnlig fremhæves Byg, Blandsæd og Græs, hvor Hvedens Udbytte er nedsat med 25 pCt. (J. Jeppesen Jensen, Odense), undertiden med 50 pCt. (C. M. Bundgaard, Ringsted). Sygdommens Styrke i Forhold til Smitstof fra den foregaaende Afgrøde er bemærket flere Steder: »Der er iagttaget aldeles ødelæggende Angreb hos Hvede efter Byg. I en Mark med ellers meget stærkt Angreb var Angrebet mindst i en Del af Marken, hvor Stubben var pløjet dybt ned« (Aksel Nielsen, Horsens). Betydningen af Smitstoffets Tilintetgørelse ved Pløjning er ligeledes konstateret, hvor Byg og Græs er pløjet to Gange; her var stærke Angreb i Hvede, rimeligvis fordi den smittede Stub ikke blev nedpløjet dybt (J. Winther Eriksen, Møn). Smitte fra foregaaende Aars Hvedemark er sandsynlig, hvor Goldfodsyge forekommer i Striber umiddelbart op til Hvedeskiftet 1938 (S. Nørlund, Hornum). I de øvrige 18 Beretninger omtales svage, pletvise Angreb, der til Gengæld er ret almindelige.

Goldfodsyge hos Byg synes i Aar at være mindre fremtrædende end i Fjor. Det fremhæves dog, at Sygdommen ofte er vanskelig at konstatere, fordi den tilsløres af Byggets daarlige Vækst paa Grund af den langvarige Tørke (Aage Buchreitz, Skærbæk; Fr. Nielsen, Haderslev). Dette Billede forstærkes, hvor Byg dyrkes som 2. eller 3. Kornafgrøde (P. Grøntved, Næstved).

Knækkefodsyge fremkaldt af Øjepletsvamp (*Cercospora herpotrichoides*) skønnes i Aar at være mindre fremtrædende end sædvanligt og af langt mindre Betydning end Goldfodsyge. Enkelte stærke Angreb er dog iagttaget i Hvede (H. Wraae-Jensen, Skælskør; Johs. Johansen, Store-Heddinge). »Denne Form for Fodsyge er meget almindelig, og Skaden veksler fra meget stærke til ganske svage Angreb, uden at man i Sædsiftets Ordning eller andre Dyrkningsforhold har kunnet finde Forklaring herpaa« (K. M. Nielsen, Roskilde). Stærke Angreb er fundet hos Rug (A. Diederich, Toftlund; Fr. Nielsen, Haderslev; J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg; S. Nørlund, Hornum).

Knækkefodsyge hos Vaarsæd er kun bemærket ganske enkelte Steder, saaledes i Nordthy, hvor en Bygmark næsten var væltet helt (F. C. Frandsen, Thisted), og meget ondartet i Havre, hvor Forfrugten var fleraarigt Kløver og Græs (B. Munch, Haslev).

Sortrust (*Puccinia graminis*). Der er ikke fremkommet Meddelelse om Angreb i Juli Maaned. Paa en tilgroet Ø i Hastrup Sø ved Tyregod er fundet et meget stort Eksempel af *Berberis vulgaris*, der er mere end 3 Meter højt og spænder over flere Kvadratmeter (K. M. Hove, Jelling).

Kronrust (*Puccinia lolii*). Svage Angreb er fundet enkelte Steder (Kr. Knudsen, Vig; Tage Pedersen, Galten).

BÆLGPLANTER.

Bormangel hos Lucerne. Ved Tylstrup Forsøgsstation er med Fordel anvendt Borax til Lucerne, der ikke vilde trives (Ejnar Knudsen), og det samme er Tilfældet ved Hornum Forsøgsstation (Hakon Sørensen). Ved Studsgaard Forsøgsstation er der fra et Forsøg med Mikronæringsstoffer i 1936 iagttaget en tydelig Eftervirkning i indeværende Aars Lucerne, der var kraftigst i Borparcellerne, især var Genvæksten efter Slæt meget kraftig (C. Esbensen). Om Bormangel hos Lucerne se iøvrigt Referat i Tidsskrift for Planteavl, 42. Bd., 1937, S. 708.

BEDER.

Manganmangel, Lyspletsyge, er iagttaget i mange Egne navnlig paa for stærkt kalket Jord, paa lavtliggende, muldrige Jorder og paa udtørrede Arealer (Kr. Knudsen, Vig). Paa Arealer, hvor Lyspletsyge holder til, bør man overveje at anvende Svovlsur Ammoniak til Roer i Stedet for Salpeter (J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg).

Gule Blade er især iagttaget henimod Maanedens Slutning. For en stor Del skyldes Gulfarvningen paa Lolland-Falster Insektstik (O. J. Olesen, Rødby), se iøvrigt nærmere under Tæger Side 11. Gule Blade er ligeledes iagttaget ved Gødnings- eller Kalkmangel (J. Winther Eriksen, Møn). I flere Egne er konstateret enkelte Pletter med Gule Blade, der antages at skyldes Virus, men disse havde ved Maanedens Udgang kun et lille Omfang. Saadanne Pletter er iagttaget i Midt- og Vestsjælland, ved Nyborg, ved Faaborg, samt i Sydsjælland (P. Grøntved, Næstved) og i Roskildeegnen særlig, hvor der har været Angreb af Lus (K. M. Nielsen).

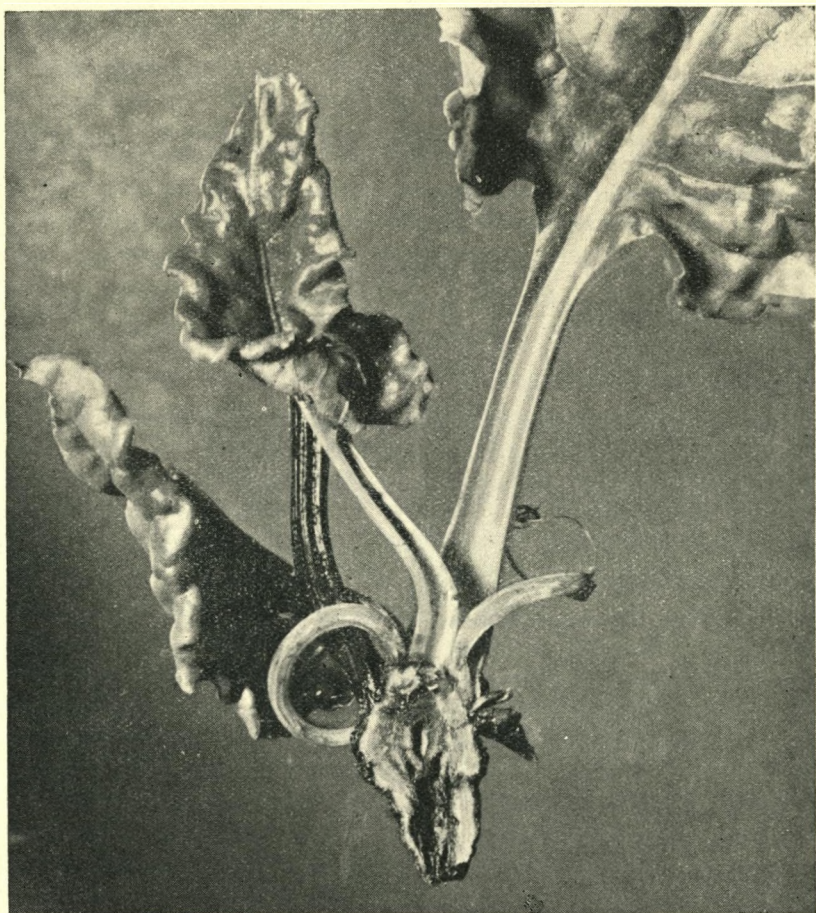
Bormangel, Tørforraadnelse. Stærke Angreb er set i Nærheden af Sackjøbing paa gruset Jord med højt Reaktionstal (H. H. Holme Hansen).

Hagl har anrettet betydelig Skade i Holstebroegnen, hvor Roeblandene er blevet stærkt flossede (P. O. Overgaard).

Lynnedslag? Ligesom tidligere Aar er der i Juli indkommet flere Prøver Kartoffler og Runkel- eller Sukkerroer fra smaa, runde Pletter i Markerne. Kartofflerne har flade eller ejendommeligt forvredne Stængler med kamret Marv; eventuelt kan Marven være helt borte, og Stænglerne vil ofte være angrebne af Slimskimmel (*Fusarium*) eller Bakterier. Runkelroerne kan have forvredne Bladstilke, ringformet Dødvæv eller ringformede Spalter i Roelegemet, hvis Spids ofte er ødelagt. Vi anmoder vore Medarbejdere om ved saadanne Tilfælde at søge Muligheden for Lynnedslag bekræftet eller afkræftet, se iøvrigt Fig. I og II.

KORSBLOMSTREDE.

Kaalbroksvamp (*Plasmodiophora brassicae*). Angrebene synes som Helhed at være svage, dog er der bemærket stærke Angreb, hvor Smitteforholdene har været særligt gunstige, saaledes ved Omlægning af

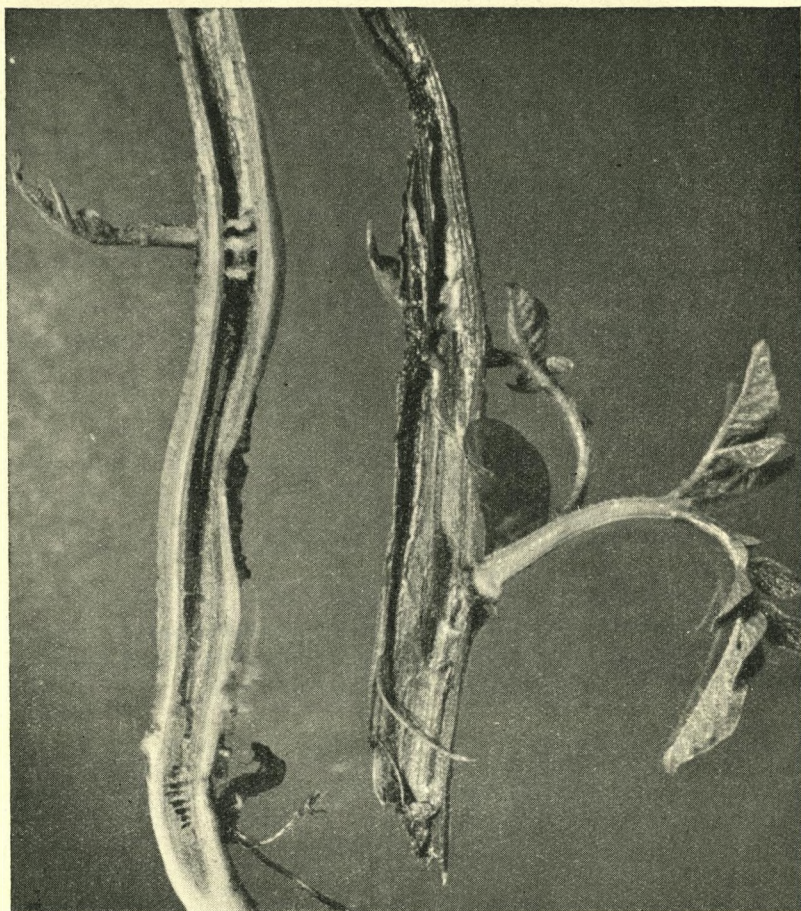

I. Runkelroeplante, der formodes beskadiget ved Lynnedslag
(naturlig Størrelse).

Markerne (M. Olsen, Pjedsted) og ved for hyppig Dyrkning af Korsblomstrede (J. Jeppesen Jensen, Odense). Stærke Angreb er ligeledes set langs Køreveje, hvor der er tabt syge Roer, samt paa Steder, hvor der har været Roekuler (C. Esbensen, Studsgaard). Et meget stærkt Angreb er konstateret, hvor Smitte var tilført med Staldgødning (M. Greve, Roskilde).

Kvælning af Kaalroer forekommer ved Tvis paa vandlidende Arealer, efter stagnerende Vand fra den voldsomme Regnperiode. Rodspidserne er dræbt, og Planterne søger nu at skyde ny Rødder (P. O. Overgaard, Holstebro).

Hvidbakteriose (*Erwinia carotovora*) er sidst paa Maaneden fundet i baade Wilhelmsburger og Bangholm, hvor der paa lavtliggende

II. Kartoffelstængler, der formodes beskadiget ved Lynnedslag
(naturlig Størrelse).

Steder i Marken pletvis er ødelagt ca. 50 pCt. Planter (C. M. Bundgaard, Ringsted).

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Allerede de første Dage i Maaneden forelaa Meddelelse om Angreb i Midt- og Sydvestsjælland; 1. Sprøjtevarsel udsendtes d. 7. Juli. Skimmelen synes derefter at brede sig langsomt. Først omkring Midten af Maaneden forelaa der Meddelelse om ny Angrebssteder, og da Vejret maatte antages at være gunstigt for Skimmelen, udsendtes 2. Sprøjtevarsel d. 21. Juli. Efter de indkomne talrige Beretninger viser det sig, at Skimmelen især har bredt sig i Maanedens sidste Uge, i hvilket Tidsrum den er iagttaget en Mængde Steder overalt i Landet baade paa tidlige, middeltidlige og halvsvilde

Sorter. Inden Maanedens Udgang er Skimmel ogsaa konstateret paa sil-dige Sorter som Richters Imperator, Alpha og Deodara (J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg). Angrebet bredte sig meget hurtigt og blev ret vold-somt, saaledes at der paa 8 Dage blev ødelagt ca. 20 pCt. af Bladene (Sv. Svendsen, Tylstrup). De stærke Regnskyl henimod Maanedens Slut-ning besværliggjorde i høj Grad Sprøjtning og Pudring, som det blev nødvendigt at gentage; den særdeles kraftigt udviklede Top virkede i samme Retning. Mange er tilbøjelige til kun at sprøjte, hvis der er Ud-sigt til flere Dages Tørvejr (Nørgaard Pedersen, Rønde), hvilket er meget forkasteligt, thi Skimmelen kan brede sig under Regnen. Bekæmpelse af Skimmel ved Sprøjtning eller Pudring er yderst varierende fra Egn til Egn. Da det varme og fugtige Vejr synes at vare, er der gode Betin-gelser for Skimmels Udbredelse.

Bladrulle- og Mosaiksyge. I 34 Beretninger, der repræsenterer Landets forskellige Egne, baade de stærkt kartoffeldyrkende og de næsten ikke kartoffeldyrkende, fremhæves de to Sygdomme som yderst alminde-lige og med stærke Angreb. Dog skønnes det, at den tidlige Nattefrost og den stærke Tørke i flere Egne i nogen Grad har udvisket Sygdom-mens typiske Sygdomsbillede. Alligevel anses Bladrullesyge for at være særligt stærk og almindelig i Aar. Stærke Angreb er fremtrædende mange Steder (P. O. Overgaard, Holstebro; P. Trosborg, Ejstrupholm; S. A. Ladefoged, Aars; Kr. Kristoffersen, Vejle). Ved Toftlund er konstateret ca. 50 pCt. bladrullesyge Planter, og ved Allingaebro er »navnlig blad-rullesyge meget mere fremtrædende, end tilfældet har været i tidligere aar. Jeg vil anslaa, at angrebsprocenten i de fleste marker her paa egnen ligger fra 5 til 15 pCt.« (Johs. Nyholm).

Mosaiksyge er yderst almindelig i næsten alle Marker og i alle Sorter; stærke Angreb er iagttaget i Juli med ca. 100 (J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg) og ca. 90 pCt. syge Planter (S. Nørlund, Hornum). Mange Kartoffeldyrkere er ikke fortrolige med Mosaiksygens Kendetegn, og det vilde utvivlsomt være en Vinding for Bekæmpelsesarbejdet, om man nu efterhaanden begyndte at skelne mellem de forskellige Former af denne Virussygdom. I mange Beretninger skrives blot, at Sygdommen er af det sædvanlige Omfang, som sidste Aar eller ikke stærkere end i tidligere Aar, forskellige Vendinger der giver Udtryk for, at altfor faa Dyrkere anskaffer sunde Læggekartofler.

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*). Landbrugsministeriets Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme meddeler, at Kartoffelbrok er fundet i 2 nye Kommuner: Nr. Asmindrup (Holbæk Amt) og Sorø By (Sorø Amt).

Frostskade, der iagttoges i Juni, er i flere Tilfælde uoprettelig. Saaledes er Sorterne Juli og Goldperle saa stærkt skadede ved Lundgaard Forsøgsstation, at de ikke giver Genvækst.

HANS R. HANSEN.

FRUGTHAVEN.

Besvarelsene paa Juli Maanedes Spørgeskema angaaende de vigtigste Sygdomme i Frugthaven ser saaledes ud:

Sygdomme paa Frugttræer og Buske	Intet Angreb	Angreb i k k e almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Frugtfald paa Æble		3	3	4	9
Frugtfald paa Pære	6	3	2	6	3
Frugtfald paa Blomme	4	6		7	3
Frugtfald paa Kirsebær	4	3	3	5	1
Æbleskurv	3	6	4	6	4
Pæreskurv	1	6	5	8	2
Bakteriekræft i Blommetræer	7	2	4	1	2
Stikkelsbældræber		5	5	3	6
Skaalrust paa Stikkelsbær	5	9	1	2	
Solskoldning paa Stikkelsbær	8	4		1	

Hertil maa føjes, at en Indberetter har angivet, at Frugtfaldet paa Æble er almindeligt og staar paa Grænsen mellem svagt og stærkt, og samme Sted placerer han Stikkelsbældræberen.

Haglskade ses tydeligt paa Kertemindeegnen (Hans Larsen) efter en stærk Haglbyge d. 21. Juli. Bladene er slaaet i Stykker, og der er hyppigt en 6—8 smaa, indfaldne Pletter paa hvert Æble, særlig galt er det gaaet med Transparente blanche og Gladstone. Skyggemorel er helt bulede og har en stor Mængde indfaldne, bløde Pletter, som nu er ved at blive »skimlede«, d. v. s. de er nok angrebet af Gul Frugtskimmel (*Monilia fructigena*). Der er sikkert ogsaa foraarsaget stor Skade adskillige andre Steder af Hagl.

Bladpletter ses ret hyppigt i Aar paa Æble, ikke alene de almindelige smaa, runde Pletter paa Cox' Orange og brune Bladrande samt uregelmæssige Pletter af Sprøjteskade, men ogsaa en Del brune Pletter, som især gaar fra Hovednerven ud mellem Sidenerverne. Man maa vistnok regne med, at disse brune Pletter staar i Forbindelse med den tørre Sommer, og at Bladene saa under de tørre Forhold har taget Skade af Solen paa særlig varme Dage.

Kali- og Manganmangel (?) er set i en Blommeplantage i Vestsjælland. Træerne er plantet i Foraaret 1934, Aaret før havde der været Havre paa Jorden, og i de sidste 16 Aar før Havren havde Jorden henligget som Græsfold. Det er oprindelig gammel Havbund. Ved Plantningen fik Jorden 500 kg Superfosfat og 300 kg Kaligødning pr. Td. Land. Træerne voksede godt til og er ikke gødet siden. I Sommeren 1938 fik nogle af Træerne sygelige Blade. I Aar blev flere Træer syge, og Skaden stærkere. De syge Træer staar nogenlunde samlede i uregelmæssige Partier af forskellig Størrelse, men af og til er der sunde Træer mellem de syge. Plantningen bestaar især af Italiensk Sveske og Althans Reine Claude. Paa de syge Italiensk Sveske er Bladene gule og har brune,

visne uregelmæssige Bladpartier. Bladene paa Althans Reine Claude holder sig derimod grønne, men faar brede, brune Rande; begge Sorter ser meget syge ud. Overgrunden er mørk, muldrig Jord, men kun ca. 30 cm tyk, der er en skarp Grænse mellem denne og den næsten mergelagtige Undergrund.

En Analyse af Overgrund fra syge Træer viste Reaktionstal 8.0, Fosforsyretal 20, Kalital 3.2 og Mangantal 0.1, tilsvarende Tal for Undergrund ved samme Træer var 8.1, 23, 2.7 og 0.5. Overgrunden ved sunde Træer havde følgende Tal: 8.1, 21, 4.2 og 0.1. Forskellen mellem Overgrund fra syge og sunde Træer er ringe, men den lille Mængde Kali, der er mere i Jorden ved de sunde Træer, har formentligt hjulpet disse til at klare sig hidtil, men det er at vente, at flere og flere Træer efterhaanden vil blive syge, hvis der intet gøres. Skaden skyldes sandsynligvis baade Kali- og Manganmangel.

Sprøjteskade. I Maribo Amt har Sprøjtning med Bordinette givet stærk Skade paa Cox' Orange, medens Husmoder (Bellefleur) ingen Skade tog. Svovlkalk og Blyarsenat har foraarsaget Kastning baade af Blade (75 pCt.) og Frugter (næsten 100 pCt.) paa Femø. Dette gælder især Cox' Orange og Guldborg (Georg Jensen). Hvis denne stærke Skade ikke skyldes en direkte Fejl, maa den sikkert henføres til, at det i nogle Dage efter Æbletræernes Blomstring faldt i med meget varmt Vejr, og det er velkendt, at Svovlkalksprøjtning lettere foraarsager Bladfald og det dermed følgende Frugtfald i varmt end i koldt Vejr.

Frugtfald uden nogen Snylters Medvirken, har i Aar mange Steder været stærkt for alle Frugtarters vedkommende, men dog ofte ikke stærkere end gavnligt. Fra Næstved skrives, at der i Aar har været en Del spredte Tilfælde af Frugtfald paa Æble, afgjort værst, hvor Træerne har været behandlet med Svovl enten som Pudring eller Sprøjtning (M. E. Elting), sammenlign Sprøjteskade ovenfor. I Maribo Amt har der maaske nok været lidt stærkere og lidt mere langvarigt Frugtfald end normalt, men hvor Frugten tyndes, har der selv efter en tidlig Udtynding kun været meget lidt Frugtfald senere (Georg Jensen). I Svendborg Amt har der paa god Jord ikke været iøjnefaldende Frugtfald, derimod har der paa sandet Jord omkring Faaborg ikke alene været stort Frugtfald, men der er ogsaa mange Steder kastet en stor Mængde Blade, sandsynligvis paa Grund af Vandmangel i Forsommeren (Hans Larsen).

Paa Pærer er Frugtfaldet flere Steder mindre end paa Æble, men Frugtansætningen har ogsaa været ringere. Fra Maribo Amt fremhæves Frugtfaldet paa Pærer som usædvanlig stort; trods den meget rige Blomstring tegner Høsten nærmest til at blive mindre end middel (Georg Jensen).

Der er adskillige Steder faldet mange Blommer, men dog alt for faa, især af Victoriablommerne. Surkirsebær ved Esrom har kastet over Halvdelen af Frugterne, medens den anden Halvdel er pæne, veludviklede Bær (Aksel Olsen). Ved Ruds-Vedby er der faldet for mange Sødkiirsebær (Ejner Hansen). I Almindelighed kan det siges, at hvor Befrugtningsforholdene er uheldige, er der faldet mange Kirsebær, især Ostheimer.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) har i den sidste Tids fugtige Vejr faaet en stærk Udbredelse. Vi har selv set stærkt Angreb paa Signe Tillisch i Midtsjælland og ved Aalborg, hvor der er sprøjtet adskillige Gange, saaledes at de andre Sorter praktisk talt var skurvfri. Mange Steder, hvor man ikke har været tilstrækkelig paapasselig med Sprøjtning eller Pudring, da det fugtige Vejr kom, er der nu baade en Del Frugtpletter, men især meget Angreb paa de yngste Blade. Fra Slagelse-Skelskøregnen og fra Maribo Amt skrives, at Pudring ikke har virket godt i det meget ustadige Vejr (A. Sauer, Georg Jensen). Paa Blangstedgaard, hvor Casseler Reinet og nogle andre Sorter sædvanligvis ikke sprøjtes efter Blomstringen, begyndte der midt i Juli et Skurvangreb, som nødvendiggjorde en ekstra Sprøjtning af disse og de mest skurvmodtagelige Sorter (N. Dullum). Fra Nordjylland skrives, at Laxtons Superb er som sædvanlig en flot Nr. 1, naar det gælder Skurv paa Bladene, men med et passende Antal Sprøjtninger med Bordeauxvædske kan den saavel som andre vanskelige Sorter holdes sunde paa Blade og Frugter (Arne Pallesen). Følgende Udtalelse fra Skive har sikkert almen Gyldighed: »Middelstærke Angreb i nogenlunde godt behandlede Haver, stærke Angreb i ubehandlede og svage Angreb i godt behandlede Haver og Plantager, men Skurven ligger paa Lur, og der maa passes paa« (J. C. Myrhøj).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) synes som Helhed ligesom Æbleskurv at være blevet begunstiget af Vejret i den sidste Tid, og det var ligesom den tog før fat i Forsommeren. Der meldes om enkelte stærke Angreb, saaledes skrives fra Sorø og Holbæk Amter, at Pæreskurven er i rivende Udvikling, mange Frugter er allerede ødelagt. Det kniber med Forstaaelsen af Betydningen af Sprøjtninger hen paa Sommeren (Willy Nielsen). I Maribo Amt er der flere Steder saa stærke Angreb særlig paa modtagelige Sorter, at Frugten bliver til III. Klasse eller endnu daarligere (Georg Jensen). I Svendborg Amt forholder Pæreskurven sig omtrent som Æbleskurven, men der er dog nogle flere stærke Angreb paa Pære end paa Æble, fordi Pæretræerne passes knapt saa godt som Æbletræerne (Hans Larsen).

Gul Frugtskimmel (*Monilia fructigena*) er begyndt at vise sig paa de tidlige Sommeræbler; den begynder hyppigt ved Blomsten, skrives der fra Svendborg Amt (Hans Larsen). Paa tætsiddende Blommer ses den ogsaa allerede nu i ret stor Udstrækning.

Bakteriekræft (*Pseudomonas mors-prunorum*) synes flere Steder ikke særlig ondartet, der skrives f. Eks. fra Skelskør-Slagelseegnen, at der ikke findes saa mange Angreb som for to Aar siden (A. Sauer). Fra forskellige Egne af Jylland betegnes den dog som alvorlig og i Tiltagen (N. P. Jensen, Chr. Straarup). I en Kirsebærplantning ved Karleby paa Falster er 7—8 Aars Træer begyndt at dø tilsyneladende af Bakteriekræft (Georg Jensen).

Haglskudsyge paa Bladene breder sig mere og mere i Nordjylland, selv efter 2 à 3 Sprøjtninger med Svovlkalk findes der stærke Angreb (Arne Pallesen).

Sølvglans (*Stereum purpureum*) er ret udbredt i Aar i Nordjylland (Arne Pallesen). Ved Karleby paa Falster har der været et stærkt Angreb paa et enkelt Kirsebærtræ, som sidste Aar var sundt (Georg Jensen).

Stikkelsbældræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) optræder som altid varierende. Fra Sorø og Holbæk Amter skriver, at Angrebene alle Steder har været slemme (Willy Nielsen), fra Ruds Vedby, at den er godartet i Aar (Ejner Hansen), fra Slagelse-Skelskøregnen, at den er almindelig, hvor Buskene ikke passes med Sprøjtning, men at den er let at holde nede, hvis Buskene ikke staar i alt for megen Skygge (A. Sauer). Ved Tystofte findes nu kun ganske enkelte syge Bær selv paa Achilles, som der plejer at være vanskelig at holde fri; der er vintersprøjtet med 6 pCt. Blaasten og sommersprøjtet 2 Gange med Formalin (A. Feilberg). I Modsætning hertil skrives, at Stikkelsbældræberen har været særdeles ondartet i Syd-sjælland, langt værre end de nærmest foregaaende Aar, selv hvor Buskene er plejet godt (M. E. Elting). I Svendborg Amt er den ogsaa flere Steder ret stærk, hvor man plejer at kunne holde den nede ved Blaasten- og Formalinsprøjtning (Hans Larsen). Fra Nordjylland skrives, at 6 pCt. Blaasten sidst paa Vinteren virker mod denne Sygdom hele Sommeren (Arne Pallesen).

Stikkelsbær-Skaalrust (*Puccinia caricis*) er set mange Steder paa enkelte Blade og Frugter, men har været uden Betydning.

Solskoldning paa Stikkelsbær synes at have været af usædvanlig lille Betydning i Aar; det har ikke været varmt og tørt, efter at Bærrene har naaet den Størrelse, hvor de let tager Skade af stærkt Solskin.

KØKKENURTER.

Stribesyge paa Tomat synes ikke at være blevet saa alvorlig, som den tegnede i Forsommeren.

Aspargesrust (*Puccinia asparagi*) er set paa Lammefjorden og i Odsherred med enkelte svage Angreb i Sommersporestadiet.

PRYDPLANTER.

Chrysanthemumrust (*Puccinia chrysanthemi*) har vist sig i den sidste Tids fugtige Vejr, og der findes ogsaa noget Bladpletsyge (*Septoria chrysanthemella*) (Flensted-Andersen).

Stokroserust (*Puccinia malvacearum*) er almindelig.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPLANTER.

Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Af de 30 indkomne Beretninger melder de 28 om betydelige, ofte ødelæggende Angreb. Paa Vejleegnen er Angrebene dog kun faa og svage (K. M. Kristoffersen), og paa Skærbæk-egnen har man ikke kunnet finde Aal, skønt man gaar meget vidt med Havredyrkningen. Hvis Sædskifterne ikke ændres, er det sikkert kun et Tidsspørgsmaal, naar Aalene viser sig (Aa. Buchreitz).

Roeaal (*Heterodera Schachtii*). Fra Assens skrives, at Aalene optræder spredt, men ret ondartet (E. Nielsen). Fra Lolland-Falster omtales Angreb 3. og 4. Aar efter, at Slamjord er kørt paa (H. H. Holme Hansen).

Kartoffelaal (*Heterodera Schachtii*). Angreb er konstateret ved Marstal og Nr. Tranders.

Kløveraal (*Tylenchus dipsaci*). Der foreligger nogle Indberetninger om Angreb i Rødkløver, og i Maanedens Løb har talrige Prøver været indsendt til Undersøgelse. Fra Roskildeegnen skrives, at Angreb i Hvidkløver i vedvarende Græs er meget almindelige (M. Greve).

Kaaltæge (*Strachia oleracea*). I en Mark med Hvidkaal til Frø er observeret et stærkt Angreb af Kaaltæge (Kr. Knudsen).

Tæger (*Calocoris bipunctatus*). Paa Lolland-Falster er der i en Del Sukkerroemark fundet Angreb af denne Tæge. Særlig i Nærheden af levende Hegn findes de visne Bladspidser. Større økonomisk Betydning har Angrebet vel næppe, men det vækker dog Opmærksomhed hist og her (H. H. Holme Hansen).

Bedelus (*Aphis papaveris*). Selvom Angrebene er almindelige, har Skaden de fleste Steder været ringe. Fra Sydsjælland skrives saaledes: »Usædvanlig fredelige. Bedefrøet er næsten helt forskaanet for Angreb i Aar« (P. Grøntved). Det er ofte bemærket, at Lusene findes mere i 1. Aars Markerne end i Frømarkerne (E. Staunskjær o. a.). I Sønderjylland var Frøroerne dog meget stærkt befængt med Lus (P. Rasmussen).

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). Angrebene er meget almindelige i Kaalroemarkerne, og der er en Del Steder anrettet følelig Skade. Den stærke Regn har dog gjort sin Virkning. Der foreligger endvidere Indberetninger om alvorlige Angreb paa Kaal f. Eks. fra Holstebro: »Yderst almindelige og voldsomme Angreb« (P. O. Overgaard), Roskildeegnen: »Meget ondartede mange Steder, særlig paa Hvidkaal, Rosenkaal og Spidskaal« (M. Greve) og Toftlundegnen (A. Diederich) m. m.

Bladlus (*Aphididae*). Regnen har oftest hæmmet Bladlusenes Angreb paa Frugttræerne, saaledes at der sjældent synes at være Tale om alvorlig Skade. Dette gælder baade Æble, Pære og Blomme. Om stærke Angreb af Lus (*Myzus cerasi*) paa Sødkeirsebær foreligger der Indberetning fra Københavns Omegn (A. Rasmussen, A. Olsen), samt fra Nordjylland (A. Pallesen).

Blodlus (*Schizoneura lanigera*) breder sig stadig, og der foreligger Indberetninger om en Del nye Angreb.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). I en Runkelroemark ved Tyrrestrup (Skanderborg Amt) gjorde store Larver (Flyveaar 1941) betydelig Skade (E. M. Nielsen). Ogsaa paa Fyn (Ringe) forekom et stærkt Angreb, hvor over Halvdelen af Planterne var ødelagt (Th. Jørgensen). Ved Sorø var der stærke Angreb paa Chrysanthemer og Kruspersille (N. Flensted-Andersen).

Den 24.-plettede Mariehøne (*Subcoccinella 24.-punctata*). I en Sukkerroemark i Odsherred blev et ret stort Stykke ($\frac{3}{4}$ ha) angrebet af Larverne. Bladene bliver gule i Spidsen og krøller, fordi Larverne særlig gnaver i Bladstilken og Nerverne paa Undersiden af Bladene (Kr. Knudsen).

Aspargesbillen (*Crioceris asparagi*). Larverne af dette Skadedyr gjorde Skade i en Have ved Nykøbing Sj. (Kr. Knudsen).

Bladbillelarver (*Galerucella tenella*). Fra Grejsdalen indsendtes d. 28. Juni Jordbærplanter, der var angrebet af Bladbillelarver. Larverne skeletterede Bladene fra Undersiden og gnavede af Frugternes nederste Del under det grønne Bæger. Forpupningen fandt Sted i Jorden, og Billerne klækkedes omkring d. 15. Juli. Billerne lever almindeligvis paa Spiræa, Potentil, Pil, El m. m., men er i Udlandet kendt som Skadedyr paa Jordbær, særlig paa fugtige Lokalteter.

Skulpesnudebiller (*Ceutorrhynchus assimilis*). Fra Sønderjylland skrives, at Kaalroefrø er stærkt angrebet af dette Skadedyr i Forbindelse med Kaalgalmygges Larve (*Cecidomyia brassicae*). Skaden synes betydelig større end i de senere Aar, og mange godt udseende Frømarker vil nu ved Tærskningen skuffe slemt (P. Rasmussen).

Frugttærbledhvepsen (*Eriocampoides limacina*). Paa Femø var Læbæltet af Seljerøn meget stærkt angrebet. Petroleumsemulsion har virket særdeles godt (G. Jensen).

Rosenboreren (*Ardis bipunctata*) gjorde megen Skade ved Faaborg. Et Sted var alle Skuddene paa en Mængde af Roserne ødelagt (H. Larsen).

Møllarver (*Nothris maculella*). Ved Bispebjerg angreb denne Art Enebærbuske. Larverne spinder Naalene sammen og æder af dem. Angreb bemærkedes første Gang her i Landet i 1938.

Kaalmøl (*Plutella cruciferarum*). Svage Angreb uden Betydning er almindelige, kun paa Tylstrup lidt Skadevirkning (Sv. Svendsen).

Knoporme (*Agrotis sp.*). De fleste Indberetninger lyder paa »ingen« eller »svage« Angreb, men i 6 Tilfælde meldes der dog om Angreb af Betydning. Fra Skærbæk skrives saaledes: »I de Egne, der var haardest ramt af Tørke, er nogle af Angrebene meget slemme i Kaalroer. Ogsaa paa Kartoffler er der iagttaget Gnav« (Aa. Buchreitz). I Omegnen af København er der en Del Angreb paa Kartoffler (A. Frederiksen), og paa Roskildeegnen har Larverne gjort stor Skade i enkelte skovrige Egne (K. M. Nielsen). Ved Sorø konstateredes Angreb paa unge Kaalplanter til Frø (N. Flensted-Andersen).

Frøgræsuglen (*Apamea testacea*). I Sydsjælland (Lundby) har dette Skadedyr delvis ødelagt et Stykke Jord med Timothéfrø (3. Aar). I mange Tuer fandtes 2—3 Larver, og Tuerne var ganske gennemgnavede, og Skuddene visne (P. Grøntved).

Larver af Aftensværmere (*Deilephila galii*) angreb paa Midtjylland Havefuchsia og gjorde betydelig Skade (G. Jensen).

Kaalsommerfugle (*Pieris brassicae* og *rapae*) sværmer livligt for Tiden. Fra Sønderjylland meldes om uhyre store Sværme af *Pieris brassicae*. Foreløbig er Larveangrebet dog minimalt og ikke almindeligt (P. Rasmussen).

Krusesyge (*Contarinia nasturtii*). Symptomerne er meget almindelige i Kaalroemarkerne, men Skadevirkningen menes i Almindelighed ikke at skulle blive stor. Fra Sydsjælland skrives saaledes: »Forekommer i enhver Kaalroemark, men ikke ondartet« (P. Grøntved). I en Indberet-

ning fra Blangstedgaard bemærkes, at Bakteriosen allerede er begyndt at vise sig (N. Dullum). Fra Galten skrives: »Den senere Tids Regn har fremmet Kaalroernes Vækst, saa Angrebene menes at faa mindre Betydning, end Udseendet tidligere gav Indtryk af« (T. Pedersen).

Den Hessiske Flue (*Mayetiola destructor*). Som nævnt i sidste Beretning er der for første Gang i en længere Aarrække konstateret nogle Angreb af dette Skadedyr. Fra Ringsted skrives nu: »Senere er der fundet Angreb i et temmelig stort Antal Hvedemarker, jeg vil antage op mod en Snes Marker. Angrebet er sikkert ikke uden Betydning« (C. M. Bundgaard). Fra Haslev: »I samtlige undersøgte Hvedemarker er fundet Pupper af den Hessiske Flue. Overalt i Hveden kan man finde de karakteristiske knækkede Straa. Der er dog ikke Tale om nogen større Skadevirkning«. Ogsaa i Sydsjælland er der fundet Angreb et Par Steder (P. Grøntved).

Fritfluelarver (*Oscinis frit*). I sentsaaede Havremarker er der en Del Steder konstateret Angreb af Fritfluen. Der foreligger 4 Indberetninger, der alle er fra Jylland, og det fremhæves, at det drejer sig om Angreb paa Toppen.

Bedefluens Larve (*Pegomyia hyoscyami*). Fra Holstebro skrives: »Slemme Angreb saas i Udtyndingstiden, men nu er det ikke galt« (P. O. Overgaard). Fra Møn og Bogø: »Angrebene har været stærke, men da Roerne er meget store, er Skaden forholdsvis ringe« (J. Winther Eriksen). Fra Næsgaard skrives, at Angreb er almindelige. Mange Planter har genneminerede Blade, som ofte visner helt efter stærkere Angreb. Roen ødelægges dog ikke, men Væksten hæmmes (H. Rasmussen). Paa Lolland-Falster synes Angreb ikke at spille nogen Rolle, og fra de øvrige Landsdele foreligger der kun Indberetning om spredte Angreb af Betydning.

Havremider (*Tarsonemus spirifex*). Det er sikkert mange Aar siden, at Havremiden har optraadt saa stærkt og hyppigt i Markerne. Rødlige Bladskeder og Yderavner er et saare udbredt Fænomen i Aar. Som Eksempel skal anføres en Meddelelse fra Galten: »Mange Havremarker her paa Egnen har vist sig at være angrebet af Mider, der har foraarsaget en daarlig Gennemskridning af de stærkest angrebne Planter. Den tørre Forsommer har sikkert fremmet Angrebene. Paa Jorder i daarlig Gødningskraft har Angrebene været ret ondartede mange Steder« (Tage Pedersen).

Rødt Spind (*Paratetranychus pilosus*) har bredt sig i sidste Halvdel af Juli, og i mange Beretninger karakteriseres Angrebene som stærke, og det fremhæves, at Bladene er stærkt broncefarvede. Angrebsstyrken er dog varierende, idet en Del Beretninger kun melder om svage Angreb.

PROSPER BOVIEN.

